

Bilagan 2023

* Skötselgupp
* Bee-lab
* Det nordiska biet

Innehåll

BILD: KARL VALTERSSON

BILD: MARIA MANNBERG

BILD: MARIA MANNBERG

BILD: LISA PALM

BILD: TOMAS OLSSON

- 4 SLOTTSSKOGEN – och utvecklingsmöjligheter
- 6 SKÖTSELGRUPPEN – navet i Slottsskogen
- 7 DET NORDISKA BIET – på Väderöarna
- 10 ÅRET SOM GICK – en sammanfattning
- 12 HYLLE MYLLRET – under mångfaldens dag
- 15 SALVOR OCH KRÄMER – favorit i repris
- 18 MITT FÖRSTA BIODLARÅR – förtvivlan och glädje
- 20 APITERAPI – sant eller falskt?
- 22 NOTISER – kort och gott

Välkomna!

I GÖTEBORGSBIODLARFÖRENING arbetas det för fullt. Många verksamheter är igång, och i det här numret försöker vi spegla något av våra aktiviteter och diskussioner.

Hur utvecklas bigården i Slottsskogen? Den som är ett nav för vår fadderverksamhet och en träffpunkt för våra medlemmar kommer att utökas med fler samhällen av olika slag, och under året utrustas med en Beelab-kupa. Peter Svanberg, som är delaktig i skötselgruppen, skriver på sidan sex. Kom och var med ett härligt gäng!

Under vinterhalvåret, när arbetet i bigårdarna har gått på lågvarv, har styrelsen inte vilat utan jobbat på med att utveckla aktiviteter i föreningen. Bland annat har det uppstått ett intresse av fördjupad kunskap om pollen. Därför har vi en ansvarig också på det området i Claes Andreasson.

Kerstin Namuth, som dessutom är med i distriktets styrelse, håller i trådarna när det gäller kurser och kunskapsutveckling. På sidorna 20–21 skriver hon om apiterapi, ett utbrett och omdiskuterat ämne.

Vi har fått en ny ordförande i Tomas Olsson. Tomas är den som håller kontakterna med Slottsskogen och har sett till att vi har varit delaktiga i olika projekt som har sjuösatts. På följande uppslag berättar han om hur utvecklingen går och vilka möjligheter samarbetet ger.

Bilagan är full av bilder, de flesta tagna av vår fotograf tillika webansvariga Karl Valtersson. I den här Bilagan hittar du ett bildkollage som återger folkfesten under Hylla myllret.

Vi hoppas att det kommande året ska bli givande, både kunskapsmässigt och gemenskapsmässigt. Det är lite det som är grejen, att träffas och ha skoj.

 Maria Mannberg

GÖTEBORGS BIODLARFÖRENING
goteborg.biodlarna.se

STYRELSE

Tomas Olsson, ordförande
0703 98 32 57
tomas.olsson@conservation.gu.se

Janne Petersson, v. ordförande
0703 33 54 11
jannehonung@telia.com

Maria Mannberg, kassör
0733 790 702
maria@mannberg.com

Peter Svanberg, sekreterare
0705 80 82 00
pmaemh@gmail.com

Kerstin Namuth, ledamot
0707 33 17 25
kerstin.namuth@gmail.com

Karl Valtersson, ledamot
0709 54 46 74
karl@valtersson.nu

REVISORER

Leif Andersson 0709–49 44 95
Paul Praszkiec 0703 80 64 87

VALBEREDNING

Mikael Lagerman 0705 35 52 99

HÖNUNGSBEDÖMNING

Maria Mannberg 0733 790 702
Lisa Palm 076 949 97 37
Janne Petersson 031 94 34 95
Susanne Randulw 072 205 71 31

WEBANSVARIG

Karl Valtersson 0709 54 46 74

BILAGAN

Maria Mannberg 0733 790 702

NYBÖRJARVÅRD, FADDERVERKSAMHET OCH UTBILDNINGANSVARIG

Kerstin Namuth 0707 33 17 25

POLLENANALYSGRUPPGRUPP

Claes Andreasson 072 444 08 80

POSTGIRO 467 69–6

Föreningen utvecklar samarbetet med Slottsskogen

TEXT TOMAS OLSSON

GÖTEBORGS BIODLARFÖRENING har under många år skött observationskupa och en mindre bigård i Slottsskogen. Vår medlem Ingemar Widheden har varit ansvarig och koordinerat verksamheten. Det har funnits ambitioner att utveckla verksamheten men i och med utökade resurser från Slottsskogen finns nu tillfälle att arbeta mer med detta. Vi är en grupp i styrelsen som arbetar med hur denna utveckling skulle kunna se ut.

Visionen är att etablera en mötesplats för biodlare i Slottsskogen. Under hösten 2021 påbörjades samtal om de första stegen i utvecklingsprocessen. Vi hyser gott hopp om att få till en lösning med en mindre lokal att träffas i samt diverse enklare förbättringar av vår nuvarande lilla bigård och våra två observationskupa. Vi utvecklar vårt deltagande i gemensamma aktiviteter med Slottsskogen under 2022.

Bigården öppnar för våra medlemmars deltagande. En mötesplats öppnar

för både organiserade och mer informella möten. Samarbeten med andra föreningar exempelvis Naturskyddsföreningen öppnar för spännande projekt. Gemensamma aktiviteter öppnar för våra medlemmar att delta vid honungsprovning och försäljning av sin honung. Möjligheterna är i stort sett oändliga. Från Slottsskogens sida har vi bara mött öppenhet och kreativitet, och en mycket positiv syn på samverkan.

Framöver kan större steg bli möjliga. Diskussioner har förts om bigårdens placering och utformning i Slottsskogen. Förutom att vara en mötesplats för biodlare, kan bigården bli ett mer väldefinierat besöksmål och en pedagogisk resurs gentemot allmänhet och skola.

Slottsskogen är inte bara en älskad mötesplats för göteborgarna, där finns också en djurpark med specialisering på svenska lantraser. Många unika djurraser är representerade och man ingår i ett större nätverk av djurparker. Slotts-

skogen är också i en process att bli ett så kallat kulturresevat. Kulturresevat liknar naturresevat med skillnaden att det inte enbart är naturen som värnas. I kulturresevatet handlar det om hur människan möter naturen och vad man kan lära sig av det. Vad kan vara lämpligare i ett kulturresevat än biodling? Biodlingen har ju följt människan genom årtusenden. Biodlingen är en central del av människors vilja att använda naturens resurser. Biodlingen berättar om så mycket mer än produktion av honung. Pollinerings betydelse är numera framhållen och välkänd. Mindre välkänt för de flesta är vaxets betydelse genom historien. Biodlingen är en central fråga i samhället, och kan bli mer känd genom vårt samarbete.

I anslutning till Slottsskogen finns Botaniska Trädgården och Göteborgs universitets institution för Biologi och miljövetenskap. Tillsammans finns en stor utvecklingspotential. Här finns kunskap om, och exempel på våra bins födoobjekt. Ett stenkast åt andra hållet finns Naturhistoriska museet med stor vetenskaplig kompetens genom entomo-

loger som är experter på insekter. Det är en stor fördel att ha ledande biologisk expertis så nära vår bigård. En expertis som dessutom har ett stort intresse för vår verksamhet.

Slottsskogen har nu samma ledning som Trädgårdsföreningen. Ett exempel på samarbetet vi stod inför är en temahelg 21–22 maj i år. Vi firar på den internationella bidagen och den biologiska mångfaldens dag. Vi deltar under båda dagarna med våra medlemmar som är erfarna biodlare, folkbildare, entusiaster och till och med en riksdagsledamot. Vi är övertygade om att detta bara är starten på något nytt och stort för våra medlemmar och andra biodlare i göteborgsområdet, men framförallt för göteborgarna och andra som vill veta mer om bin.

Vi återkommer till er medlemmar under året med aktuellt i frågan och hoppas att vi ses vid medlemsaktiviteter.

Skötselgruppen

TEXT PETER SVANBERG

GÖTEBORGS BIODLARFÖRENING har en bigård som skötselgruppen ansvarar för. Där får du gärna följa med. Du kanske är nyfiken på att skaffa bin, har skaffat egna eller bara vill hjälpa till lite för att lära dig om biodling i praktiken. Då är du välkommen! Du hittar vilka aktiviteter som är på gång under skötselgrupp på vår hemsida.

VAD FINNS DÅ I BIGÅRDEN?

Vi har ett antal gemensamma kupor i Slottsskogen, närmare bestämt i dungen mellan Fruktlundens och Slottsskogsgatan. De är där i ett samarbete mellan Göteborgs biodlarförening och Slottsskogen för att gynna pollinering och ge besökare en inblick i biodling.

Men bigården är bara ett av flera samarbetsprojekt. Ett annat är två observationskupor som finns i parken över sommaren. Den ena står bland fruktträden i Fruktlundens och den andra

intill parkvägen längs Azaledalen. Observationskupor ser ut som mindre skåp med öppningsbara dörrar där besökare kan titta in och följa bina bakom glas. Kuporna har bara två ramar, men är små fungerande samhällen under vår uppsikt. Eftersom de är så små får de flytta ihop med stora kupor till hösten.

Det är också mer på gång. Slottsskogen ska få status Kulturresevat. Göteborgs biodlarförening kommer att få större yta för bigården. Där kommer vi att utöka aktiviteterna runt kuporna, till exempel ha kurstillfällen, pröva olika kupomodeller, försöka med drottningodling, ha aktiviteter för allmänheten och vara med i ett forskningsprojekt.

Skötselgruppen arbetar med viktiga delar för föreningens gemensamma kunskapsutveckling och att vara med i den är ett trevligt sätt att lära sig om bin och lära känna andra bi-intresserade.

Det nordiska biet

TEXT MARIA MANNBERG BILD KARL VALTERSSON

I JUNI 2022 följde några från Göteborgs biodlarförening med på distriktets studieresa till Väderöarna för att lyssna till föredrag om det nordiska biet runt vilket det har bedrivits en nyligen avslutad forskning, som är ett svensk-norskt samarbete mellan Nordens Ark, Norges Birøkterlag, Umeå universitet, Göteborgs universitet och Högskolan i Skövde. Man har bland annat studerat hur det inhemska nordiska biet har anpassat sig till olika klimatförändringar såsom torrare somrar och mildare vintrar genom att dokumentera de egenskaper hos biet som har betydelse för avkastningen och för pollinering av vilda och odlade växter under olika klimat- och miljöförhållanden. Detta har man gjort genom att förse bin från norr till söder i Sverige och i Norge med små sändare. Man har för avsikt att längre fram presentera forskningen i populärvetenskaplig form

eftersom intresset från allmänheten och från biodlare har varit stort.

På Väderöarna fanns sedan tidigare Nordens arks parningsstation för nordiska bin. Sedan 2014 har de arbetat för att bevara det då utrotningshotade nordiska biet i samarbete med Projekt Nordbi. Ögruppens välisolerade läge 13 kilometer ute i havet gör att den lämpar sig speciellt bra för biavel. Man ställer stora genetiska krav gällande härkomst på de avelssamhällen som väljs ut som drönarproducenter och avelsdrottningar. Alla samhällen kontrolleras med vingindexvärden, vilket innebär att nätmönstret i vingarna mäts och kontrolleras.

Vårt studiebesök förflöt under strålände sol och föreläsningarna och förevisningen av bigården var högst intressanta. Mats Niklasson, vetenskaplig ledare på Norden Ark, pratade om avelsarbetet. Sonja Leidenberger, lektor

UTBREDNING AV OLIKA UNDERARTER AV HONUNGSBIN (APIS MELLIFERA) I FÖRHÅLLANDE TILL TEMPERATUR JULI MÅNAD. DET NORDISKA BIET DOMINERAR FRÅN URALBERGEN I ÖSTER TILL ATLANTEN I VÄSTER, FRÅN NÄSTAN ALLRA LÅNGST I NORR TILL MELLANEUROPA, FRÅN MITTEN AV 1800-TALET FRAM TILL 1950-TALET DÅ LIGUSTICA BLEV ALLT VANLIGARE.

UNDERARTER:

- GULA ITALIENSKA (APIS MELLIFERA LIGUSTICA)
- GRÅA KRAINERBIN (APIS MELLIFERA CARNICA)
- MÖRKA NORDISKA (APIS MELLIFERA MELLIFERA)
- GULT OMRÅDE

i biovetenskap från Högskolan i Skövde, berättade om forskningsprojektet och arbetet med att tagga bina med sändare. Åslög Dahl, forskare vid institutionen för biologi och miljövetenskap vid Göteborgs universitet, har genom att sutdera pollen kunnat fastställa vilka växter bina har besökt. Hon gav oss också en utförlig pollenlektion. Ann-Charlotte Berndtsson från Nordens ark guidade oss i bigården.

Vilka är fördelarna med det nordiska biet? Åslög Dahl menar att det nordiska biet är en inhemska underart av honungs-biet som har funnits länge, och att det är väl anpassat till nordiska förutsättningar både i förhållande till klimat, och växtlighet. Det snart avslutade forskningsprojektet pekar på att pollenförekomsten i bisamhällen visar att det nordiska biet i större utsträckning söker sig till fler inhemska växter medan andra underarter av bin, till exempel buckfast, ligustica och carnica dras till odlade växter.

En annan fördel med det nordiska biet är att det har en bättre anpassad livs-cykel eftersom yngelproduktionen mer

stämmer överens med årstider i kallare klimat. De har också en bättre förmåga att hushålla med energi, vilket är fördelaktigare ju längre norrut man kommer. Åslög anser att man bör bevara det nordiska biet för sin egen skull, och att det under modern tid redan har försvunnit så många lokalt anpassade raser av det nordiska biet vilka hade utvecklats efter den flora som växte i området. Idag är Frankrike det land som bäst har bevarat lokala variationer.

Tvärt emot vad många säger har det nordiska biet bra honungsproduktion. Nordens Ark har i gamla arkiv funnit uppgifter om honungskördar genom tiderna och insett att de var minst lika stora under den period det nordiska biet var den vanligaste underarten i Sverige.

Ann-Charlotte Berndtsson, som sköter Nordens Arks uppfödning av nordiska bin på Väderöarna säger att de är lugna och snälla bara man behandlar dem och drottningen rätt.

LÄNKAR: HIS.SE • MYNEWSDESK.COM/SE/NORDENSARK.SE • NORDBI.SE

INFÖR BEKÖK I BIGÅRDEN BYTS DET OM TILL SEDVANLIGA SKYDDSKLÄDER.

FÄRDEN TILL VÄDERÖARNA.

BIGÅRDEM SOM OCKSÅ HAR EN PARNINGS-STATION FÖREVISAS AV ANN-CHARLOTTE BERNDTSSON.

KÄLLOR: WWW.SGU.SE
WWW.NORDENSARK.SE

Året som gick

2022 BLEV ÅRET när världen öppnades efter pandemin. Vi fick chansen att träffas i den verkliga världen igen. Göteborgs biodlarförening satsade stort med början under våren. Medlemsmöten där vi diskuterade vårundersökningen, bihälsa och svärmning inledde året

DECEMBER 2021 Julmarknad på Kronhusets gård

17 MARS Om vårundersökning

21 APRIL Behandlingskoncept och svärmning

21–22 MAJ Hylla myllret, med publikt stånd och provsmakning i Trädgårdsföreningen och i Slottsskogen

08 JUN Utflykt till Väderöarna

16 JUNI Grillning och honungsbedömning i Fruktlund, Slottsskogen

22 JUNI Information om Beelab-kupa

20 AUGUSTI Honungens dag i Slottsskogen

15 SEPTEMBER Biodlingens produkter och

koka salva

20 OKTOBER Om året som gått

17 NOVEMBER Årsmöte

15 DECEMBER Julsenapsproduktion med

honung

Fyra från styrelsen deltog på Distriktets konferens för förtorendevalda på Stenungsbaden i mars, där nya idéer om föreningsaktiviteter utbyttes.

I maj genomfördes det stora evenemanget Hylla Myllret, som du kan läsa om längre fram i Bilagan.

Självklart genomförde vi vår efterfrågade grillövning i Fruktlund som vanligt under försommaren. Men också ett studiebesök vid en BeeLab kupa på Chalmers. Studiebesöket var början på det samarbete vi väntar ska komma igång kring det nationella projektet med samma namn.

Hösten började med ett nytt lyckat samarbetsprojekt med Slottsskogen, Honungens dag. Vi bemannade bord vid vår observationskupa vid Azaleadalen med honung, redskap och prathumör. Många intresserade sig för biodling och honung. Förhoppningsvis får vi nya medlemmar och samarbetsparter via dessa arrangemang.

Senare ordnade vi ett arrangemang där bisalva och andra produkter diskuterades, men också framställdes.

Under våren 2022 har två nybörjarkurser hållits både i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan och Folkuniversitetet.

Hela säsongen har skötselgruppens utvecklade arbetet med bigården i Slottsskogen, en process som inte på långa vägar är färdig men som redan fungerar som ett nav för fadderverksamheten. Genom Tomas Olsson har arbetet att få tillgång till lokal i Slottsskogen gått framåt och vi har tills vidare fått ett förråd där föreningens utrustning förvaras.

Styrelsen

HYLLA MYLLRET I BOTANISKA TRÄDGÅRDEN. STIG ANDERSSON VISAR OBSERVATIONSKUPA FÖR BESÖKARE.

NORDISKA BIN PÅ VÄDERÖARNA.

KOKA SALVA I SLOTTSSKOGEN.

BILDER: KARL VALTERSSON

GRILLNING OCH HONUNGSBEDÖMNING I SLOTTSSKOGEN.

Hylla myllret

BILDER: CARL VALTERSSON

CLAES ANDREASSON OCH STIG ANDERSSON VISAR OBSERVATIONSKUPORNA I SLOTTSSKOGEN.

22 MAJ ÄR INTERNATIONELLA DAGEN FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD. Dagen har instiftats av FN för att uppmärksamma betydelsen av biologisk mångfald för livet på jorden. I Göteborg anordnades ett evenemang som fick namnet *Hylla myllret* både 21 och 22 maj 2022 där Göteborgs biodlarförning och Göteborgs och Bohusläns biodlardistrikt var medarrangörer, och Göteborgs stad och Västra Götalandsregionen var huvudarrangörer. Vi höll till i Trädgårdsföreningen, Slottsskogen och Botaniska trädgården. Då erbjöds föreläsningar, honungsprovning, vägledning i biodlarfrågor, guidade turer till visningskuporna och ett myller av andra aktiviteter. Våren 2023 firade vi den internationella bidagen 20 maj i Slottsskogen med information till besökare och provsmakning av honung. 🐝

BILDER: MARL VALTERSSON

EN AV FÖRELÄSARNA
ROAR KIRKEVOLD OCH
JANNE PETERSSON VID
FÖRENINGENS BORD I
TRÄDGÅRDSFÖRENINGEN.

I TRÄDGÅRDSFÖRENINGEN UNDER LÖRDAGEN

BILDER: MARIA MANNBERG

Salvor och krämer

DET HÄR ÅRET hade vi det uppskattade makeriet av salvor i en av Slottsskogens lagerlokaler där också några från Slottsskogen kunde vara med. Kerstin Namuth, som är insatt i ämnet, bidrog med essenser och höll ett kort anförande om andra produkter som också kan utvinnas ur biodlingen förutom vax och honung. Det blev en rolig eftermiddag, krämer skapades i olika konsistenser och färger längs ett långbord mellan sladdar och höbalar. När produktionen var färdig gick vi nöjda och förväntansfulla hem med resultaten. Leende i den ljumma sensommarkvällen.

Kalender 2023

16 FEBRUARI 16–21 Biredskap. Bra för att planera en gemensam inköpsresa. Hur tar vi hand om våra verktyg? Vill vi snickra och laga tillsammans?

16 MARS 16–21 Vårundersökning. Vi diskuterar hur våra samhällen har klarat sig över vintern.

20 APRIL 16–21 Svärmning och avläggare. Om vädret tillåter kan vi vara i vår bigård i Slottsskogen, annars teoretisk genomgång i sv:s lokaler

20 MAJ KL 10–17 Internationella bidagen. Publikt arrangemang i Slottsskogen med information och honungsprovning.

15 JUNI 17–20 Grillning i Slottsskogen. Knytkalas. Ta också med dig honung. Vi smakar av varandras honung.

20 AUGUSTI Honungens dag i Slottsskogen

21 SEPTEMBER 18–21 Biprodukter. Göra salva och vaxdukar.

19 OKTOBER 18–21 Summering av biåret. Vi har mycket att lära av varandra, tillsammans är vi en kunskapsbank.

16 NOVEMBER 18–20 Årsmöte

Mötena sker i Studieförbundet Vuxenskolan regi, oftast tredje torsdagen varje månad i sv:s lokaler i Redbergsskolan eller på Karl Gustavsgatan.

Göteborgs biodlareförening

GÖTEBORGS BIODLAREFÖRENING är en förening som organiserar biodlare i Göteborgsregionen. Klubben har sitt säte i Göteborg och en bigård i Slottsskogen. Många av våra medlemmar bor i Göteborgsområdet men flera har bin långt utanför Göteborg vilket gör att vi geografiskt täcker ett stort område.

För att komma i kontakt med Göteborgs Biodlareförening kan du lämpligen vända dig till någon i styrelsen.

De flesta av våra aktiviteter har vi under vinterhalvåret. Vi anordnar medlemsmöten med olika teman under året samt ett årsmöte, se kalendern till vänster eller vår hemsida. Våra sammankomster sker i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan. Tillsammans med dem har vi också fixarträffar i Redbergsskolans snickerilokal. Där finns det tillfälle att snickra sådant vi behöver både till den egna bigården och det som behöver ordnas till föreningens bigård.

Vi har en honungsbedömningskommitté till vilken vi kan lämna in vår honung och få den bedömd.

Göteborgs biodlareförening bedriver nybörjarutbildning för närvarande med

Folkuniversitetet där Kerstin Namuth är kursledare. Som medlem i Göteborgs biodlareförening är du samtidigt medlem i Biodlarna, Sveriges Biodlares Riksförbund som är en av två intresseorganisationer för landets biodlare. Du tillhör också Göteborgs och Bohusläns biodlardistrikt som är mellannivån mellan lokalföreningen och riksförbundet. Varje led har sina verksamheter och aktiviteter som alla bidrar till det överordnade målet som står i stadgarnas målparagraf:

Biodlarna ska inom samtliga organisationsled arbeta för att biodlingens villkor ska förbättras samt utveckla biodlingen som näring och meningsfull fritidssysselsättning. Vidare ska Biodlarna arbeta för att sprida kunskap om biodling, honungens goda egenskaper och pollinerings betydelse.

LÄNKAR

[BIODLARNAS SVENSKA RIKSFÖRBUND](#)

[BIODLARNAS SE](#)

[GÖTEBORGS OCH BOHUSLÄNS BIODLARDISTRIKT](#)

[GÖTEBORGS OCH BOHUSLÄNS BIODLARNAS SE](#)

[GÖTEBORGS BIODLAREFÖRENING](#)

[GÖTEBORGS BIODLARNAS SE](#)

[STADGARNAS MÅLPARAGRAFEN](#)

[BIODLARNAS SE/MEDLEMSSERVICE/STADGAR OCH STYRANDE-](#)

[DOKUMENT](#)

Mitt första biodlarår

TEXT OCH BILD: LISA PALM

DET HAR ALLTID funnits där i bakhuvudet, som ett livsmål, något jag i mitt medvetandes fördolda alltid har strävat efter att förverkliga; att en dag ha bikupor och producera honung till husbehov. Det var nog en romantisk dröm i rosa skimmer kan jag tycka så här i efterhand, byggd helt och hållet på verklighetsfrånvända föreställningar om gyllene floder av glänsande honung och sakral samhörighet med alla levande väsen i naturen.

Hösten 2021 tog jag ett aktivt steg mot detta livsmål och anmälde mig till en grundkurs i biodling. En fullständig nybörjare utan någon som helst koll på bin eller hur det går till att hålla dem; hade aldrig tidigare krånglat mig i en biodlaroverall, tittat ner i en bikupa, lyft upp en ram, skattat honung eller tänt en rökpust. I ärlighetens namn hade jag bara sett bikupor på avstånd.

Kursen var faktsäckad och gav många viktiga verktyg, jag började förstå att biodling var en väldigt konkret syssla som krävde både handens och huvudets kunskap. Jag blev överväldigad av fascination för bin och deras livsbetingelser.

När jag väl blev med bin på vårkanten 2022 skedde det hals-över-huvud, inte alls välplanerat och strukturerat. Plötsligt var jag biodlare utan att helt och hållet ha tänkt igenom det.

Första dagarna var euforiska: Är det möjligt? Har det skett? Är verkligen de solgula kuporna där borta mina? Är jag biodlare nu?

Euforin övergick snart i en inte alltför angenäm känsla; en skenande irrationell skräck och fasa inför själva hanteringen. Första gången jag skulle in i kupan och titta hur det stod till med äggläggningen blev jag chockad. Bina flög upp som en stridslysten armé och jag blev stucken flera gånger genom skinnhandskarna. Mitt första möte blev inte det harmoniska helgonaktiga samspel jag hade föreställt mig.

Jag ville inte tillbaka till kupan. Kunde inte för mitt liv förstå och relatera till det jag hade läst av andra biodlare, hur mycket de älskade de små insekterna och hur mycket de uppskattade varje stund i bigården.

Dagarna gick och jag visste att jag behövde ner där igen. Måste verkligen se hur det stod till i kupan! Jag insåg ju att om jag skulle fortsätta med biodling fanns inga alternativ. Jag var tvungen att jobba med min skenande skräck.

Sagt och gjort, darrande och hyperventilerande gick jag med bestämda steg mot kupan och gjorde en andra inspektion. Den gick inte bra, inte den tredje och fjärde heller. Det kändes misslyckat, ett riktigt antiklimax.

Jag diskuterade med min lärare om jag kanske kunde byta drottning? Det blev lösningen. Jag köpte mig en snäll liten queen-Bee efter att ha surfat runt i den något suspekta googlesökningen "parad drottning".

Min lärare hjälpte mig med drottningbytet och på inrådan av drottningodlaren skapade vi ett nytt samhälle runt henne genom att placera den gamla drottningen och hennes vildsinta groopies ett par meter bort och låta dragbina flyga in i kupan med den nya drottningen. Efter det hade jag två samhällen: ett mildt och ett argisint.

Så småningom började känslorna som andra biodlare beskrev också bli mina; jag började längta efter att umgås med de små ludna krypen, kände vågor av ömhet och kärlek när jag hörde deras mjuka surrande och såg dem ila runt i sitt idoga arbete. Kunde det vara så att

jag kommit över skräcken? Skulle det vara möjligt att fortsätta att leva drömmen? Bli biodlare på riktigt? Jo, det verkade faktiskt så.

Innan säsongen var slut hade jag bytt ut den ilska drottningen, skattat ljunghonung, förtvivlat försökt slunga den, köpt en press, invintrat med sockervatten och sömnlöst ältat varför de inte hade sugit is sig allt och inte gått i klot. Allt sådant som jag tänker mig också är den erfarna biodlarens sysslor och grubblerier.

Det finns så otroligt mycket kvar att lära, en livstid är inte nog, men just i detta nu väntar jag otåligt på våren och hoppas av hela mitt hjärta att mina samhällen har överlevt och att jag snart ska få se dem flyga runt över nejderna i sin outröttliga jakt på pollenöversällade, nektarfyllda blommor. 🍯

Apiterapi

TEX: KERSTIN NAMUTH

Apiterapi betyder man använder binas produkter för att främja hälsa och välbefinnande. Det har människor gjort i århundraden, men begreppet apiterapi är en uppfinning från 1900-talet, förmodligen i syfte att ge metoden en vetenskaplig klang.

Men hur vetenskaplig är de apiterapeutiska behandlingsmetoderna? En del studier har visat positiva resultat när det gäller användning av vissa biprodukter för vissa åkommor, såsom honung för sårbehandling, propolis mot en viss hudsvamp etc. Dock saknas fortfarande vetenskapligt stöd för många av de effekter som tidningsartiklar, hälsobloggar och apiterapeuter beskriver.

Att det saknas vetenskaplig evidens behöver absolut inte betyda att metoden eller produkten är verkningslös. Som biodlare har vi ofta egna goda erfarenheter av biprodukter som ingår i beprövade huskurer. Borde inte det räknas som belegg för nyttan? Hur ska vi som biodlare förhålla oss till apiterapi?

Jag hittade en bok, tyvärr bara på tyska som gick till botten med denna fråga, *Biprodukter inom medicin: Apiterapi utvärderad enligt vetenskapliga kriterier*. Författarna är en läkare och forskare och en är veterinär, båda är biodlare.

De tar med läsaren på en mödosam resa för att undersöka det vetenskapliga stödet för apiterapi. Författarna gick ige-

nom litteratur på fem språk och kartlade de behandlingar som rekommenderades. Sedan valde de ut de sex vanligaste åkommorna.

Därefter letade de igenom 1 500 vetenskapliga artiklar och rapporter efter material om dessa sex sjukdomar. Alla relevanta forskningsrapporter luslästes och kvalitetsgranskades och allt som inte höll vetenskaplig standard sällades bort. Det kvarvarande materialet sorterades så att de kunde se om det fanns flera studier som hade kommit fram till samma resultat.

Det blev ett litet urval apiterapibehandlingar som faktiskt hade (visst) stöd i forskningen.

Författarna nöjde sig inte där utan jämförde dessa behandlingar med ett 20-tal andra metoder (alternativa och konventionella) och den forskning som fanns kring dem.

Resultatet visade att det inte finns många fall där det går att påstå att forskning har visat att en viss apiterapeutisk behandling hjälper. Några gånger var den verkningslös eller rentav skadlig. Men några produkter kan definitivt rekommenderas.

Forskningen om apiterapi är i sin linda och vi kan säkert förvänta oss fler bekräftelser och överraskningar. Få biodlare har tid och intresse att gå den långa vägen genom hundratals forskningsrapporter, men låt oss följa vad som händer och hålla igång samtalet.

FÖRSLAG PÅ FRÅGOR ATT TA UPP

- Hur använder du honung, pollen, propolis, drottningsgelé mm?
- Hur utvinner du produkterna och hur tar du hand om dem?
- Är det nödvändigt att ha vetenskapliga bevis för allt?
- Tips på intressanta nya rön?
- Läs om apiterapi på hälsobloggar och diskutera trovärdigheten.
- Läs en artikel om apiterapiforskning och diskutera dess vetenskapliga värde.
- Vilka är potentiella risker och biverkningar med apiterapi?
- Vilken lagstiftning och reglering finns, och hur påverkar det biodlare som vill använda bikupans produkter för terapeutiska ändamål?

- Vilken roll spelar bins livsmiljö och näring i produktionen av högkvalitativa produkter för apiterapi, och hur kan biodlare optimera dessa faktorer för att förbättra produktens kvalitet och effektivitet?
- Vilka är de vanligaste missuppfattningarna eller myterna om apiterapi, och hur kan vi öka kunskapen och medvetenheten om vad som är sant och vad som inte är det?

Här finns några startpunkter för den som vill hitta forskning om apiterapi:

INTERNATIONAL BEE RESEARCH ASSOCIATION:
BRA.ORG.UK
PUBMED: PUBMED.NCBI.NLM.NIH.GOV
SCOPUS: SCOPUS.COM
WEB OF SCIENCE: CLARIVATE.COM
GOOGLE SCHOLAR

HONUNGSBEDÖMNING

Vill du få din honung bedömd kan du lämna in den på årsmötet 2023. Honungen blir godkänd om den är fri från skräp, har rätt vattenhalt och burken är välfylld och ren. Därutöver försöker vi pricka in egenskaper som färg, doft, konsistens och smak på en skala utan att det påverkar själva godkännandet. Inte heller är den ena änden av skalan bättre än den andra. Ni hittar bedömningsformuläret under medlemservice på biodlarna.se.

Till 2023 års bedömningsomgång är reglementet ändrat så att burken kan innehålla både vax och synligt pollen. Den som blir godkänd får använda SBR:s honungsetikett vilken garanterar innehållets kvalitet.

Vill du veta mer? I samband med föreningens sommaravslutning med grillning i Slottsskogen har vi honungsprovning där vi smakar på varandras honung. I år analyserade vi vår honung enligt Honungskollen – den prövades i kombination med olika tillbehör för att vi skulle notera hur smaken förändrades tillsammans med salt, sött, surt, beskt och umami. 🍯

HONUNGSFÖRSÄLJNING

Har du fått mycket honung över som du vill sälja? Som medlem i Göteborgs biodlarförening kan du utan kostnad annonsera ut den på vår hemsida. Kontakta föreningen via mejl: goteborgs.biodlarforening@gmail.com. Ange namn, telefonnummer och beskriv varifrån honungen kommer så lägger vi in din annons. Honungen måste ha en etikett som stämmer överens med livsmedelsverkets krav. 🍯

POLLENANALYSGRUPP

Är du intresserad av att veta vilka blommor din bin samlar in pollen ifrån? Några medlemmar deltog i en pollenkurs för Åslög Dahl, professor och pollenexpert, och har nu skapat en grupp där Claes Andreasson är ansvarig. Föreningen har också köpt in en centrifug för att kunna särskilja och se pollenkornen. Vi planerar att starta en pollenkurs i Studieförbundet Vuxenskolas regi för våra medlemmar. Kontakta Claes om du vill veta mer. 🍯

FÖRMEDLA BIODLING

Intresset för biodling är stort ute i samhället. Varje gång Göteborgs biodlarförening anordnar honungsprovning samlas barn och vuxna runt borden och har tusen frågor. För att tillmötesgå nyfikenheten har vi startat en pedagogisk grupp som ska arbeta med barn och ungdomar i skolorna, eller där det passar bäst. Stig Hagberg är ansvarig, kontakta styrelsen om du känner att det här är en nisch du kan och vill bidra till. 🐝

UTBILDNINGAR

Folkuniversitetet har årligen en vårkurs i biodling. Det finns också kortare smaka-på-kurser för den som bara vill känna sig för om biodling kan vara något att satsa på. Kerstin Namuth från Göteborgs biodlarförening är kursledare. 🐝

CONNYS FIFFIGA

Vår medlem Conny Jonsson är som vanligt uppfinningsrik. Här delar han med sig av en konstruktion som dels gör det lättare att skrapa ren avtäckningsgaffeln och dels gör hela rengöringen efteråt mycket lättare. Han har monterat en trälist på ramhållaren. Träslaget här är björk, men furu och gran fungerar också. Två klossar på baksidan av listen gör att metalldelen kläms fast. För att lossa trälisten skruvas ena sidans skruv bort helt medan den andra bara lossas lite grand. Conny brukar stryka träet med flytande paraffin av livsmedelskvalitet för att vaxet ska lossa lättare. När arbetet är färdigt är det bara listen som behöver rengöras från skrap. 🍯

ÅRETS DROTTNINGFÄRG ÄR RÖD

SKÖTSELGRUPPEN

Våra samhällen och visningskuper i Slottsskogen är en mötesplats för föreningens medlemmar och ett nav för fadderverksamhet. Den är en utärkt bas för att praktiskt träna biodling med andra erfarna såväl som oerfarna. Om du anmäler dig till skötselgruppen kan du via hemsidan ta del av, och skriva in dig i det rullande schemat. Kontakta Peter Svanberg som är ansvarig för skötselgruppen. 🍯

ÅRSavgiften är 560 kr. Av dessa går 385 kr till Riksförbundet (SBR), 75 kr till Länsförbundet, som hos oss är Göteborgs och Bohusläns Biodlardistrikt, och 100 kr går till vår egen förening.

DET HÄR FÅR DU FÖR avgiften

- fin gemenskap i lokalföreningen
- chans att delta i olika kurser och möten
- *Bitidningen* som kommer ut med 10 nummer per år
- informations- och pr-material
- rabatt på böcker och annat i SBR:s bibutik
- möjlighet att använda SBR:s honungsetikett
- en ansvarsförsäkring (även för produkten)
- en olycksfallsförsäkring
- möjlighet att sälja din honung via honungsförmedlingen
- hjälp och råd i biodlarfrågor
- rättshjälp vid tvistemål.

GÖTEBORGSBIDLAREFÖRENING
C/O MIKAEL LAGERMAN
SNÄCKVÄGEN 17
414 75 GÖTEBORG

BITILLSYNINGSMÄN

Misstänker du sjukdom i din bigård, ska du kontakta din lokala bitillsyningsman. Den hittar du på: lansstyrelsen.se

Besiktningen är gratis för biodlaren, tillsyningsmannan avlönas av Länsstyrelsen. Bitillsyn är till för allas vårt bästa och vi måste samarbeta efter bästa förmåga för att kunna hålla friska bin i våra kuper. 🐝

ANMÄL DIN BIGÅRD TILL LÄNSSTYRELSEN

Om du startar en ny biodling eller tar över en som redan finns ska du anmäla till länsstyrelsen var din bigård står. Enklast görs anmälan genom hemsidan: lansstyrelsen.se 🍯

OM BIHÄLSA

Det finns fortfarande några exemplar kvar av den lilla boken *Handbok i bihälsa* som Göteborgs biodlarförening har köpt in som en gåva till våra medlemmar. Den som ännu inte har hämtat ut sitt exemplar kan komma till våra medlemsmöten där vi delar ut dem. 🐝